

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

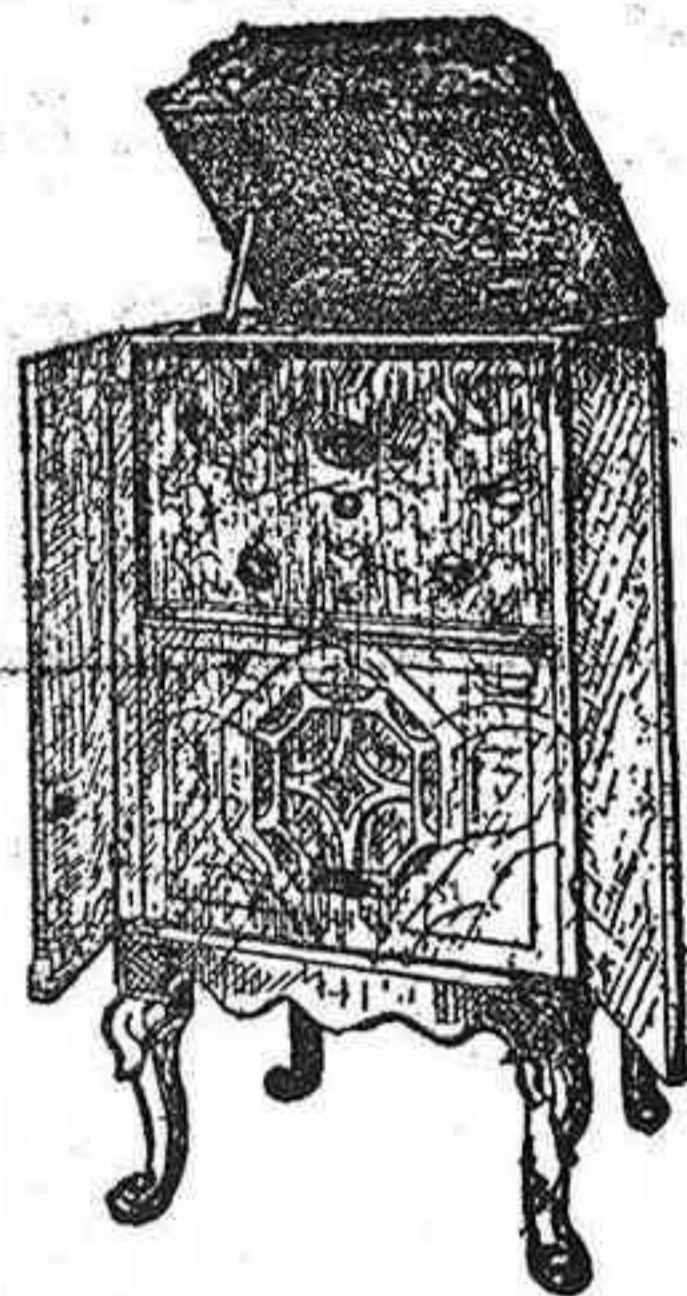
PERTANY A LA BIBLIOTECA
L'ESPANYOL
BARCELONA

—Per fi sembla que la República espanyola es decideix a dissoldre aquesta maçoneria de les ordres religioses...Ja era hora!...Ara ja podrà comptar amb Mi.

Ràdio-Phono CLIMO

PREU:
900
PTES.

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 (tocant E. Granados)
Telèfon 23058 :: BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Per a sortir tantament de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

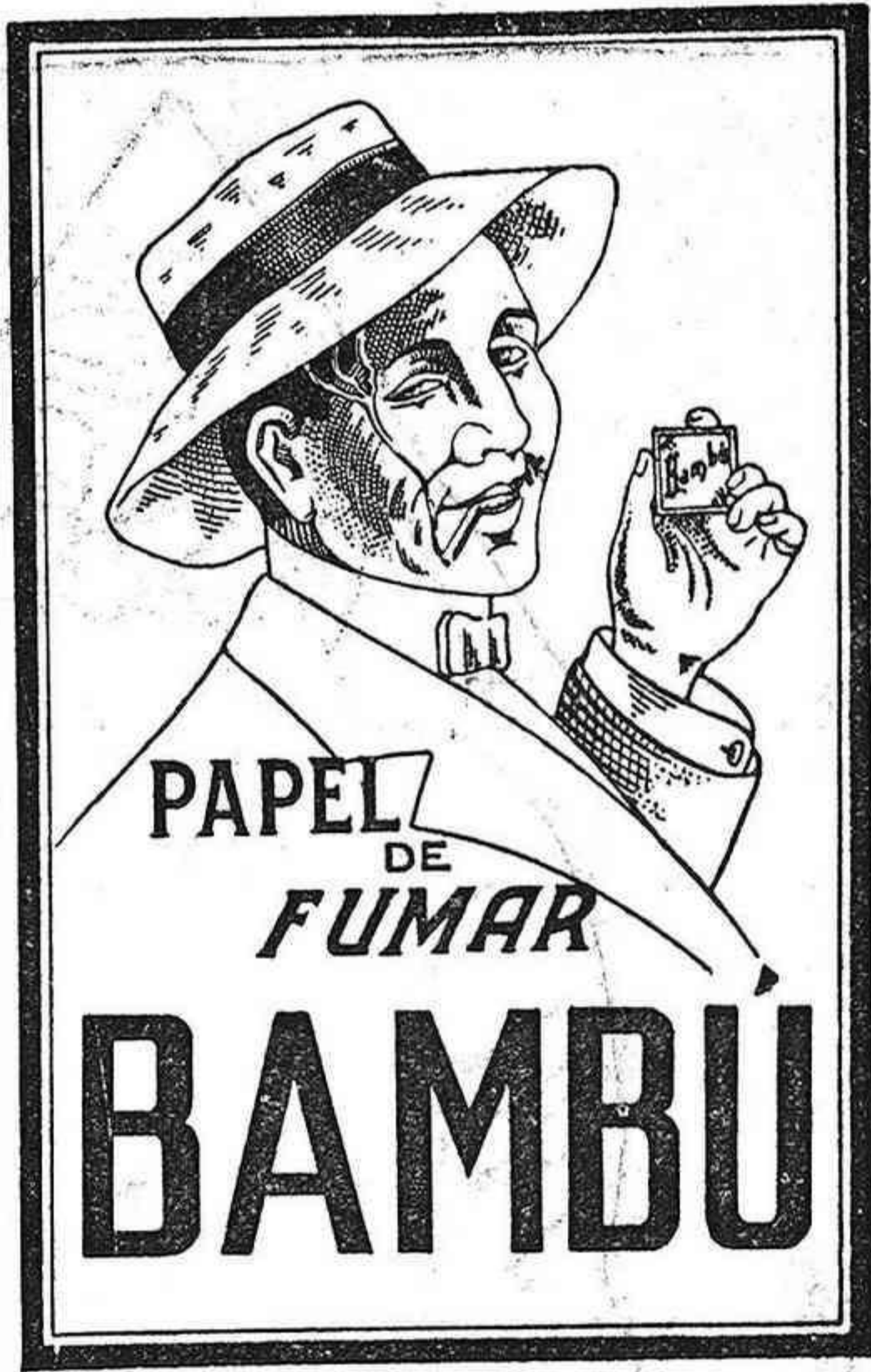
Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota miltar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guateixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guateixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bàgies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'00 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari el), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guateixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floriscos, supuració de les mucoses, calçada del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polacions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *tadiga corporal*, *tremolors*, *pulpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guateixen aviat i radicalment amb les *Gragees potenciats* del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: *Passes*, 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

Nota.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remeiant 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficina Laboratori Sòkatalarg*, carrer del 1er, 18, telèfon 544 S. M. Barcelona, rebren gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentortiment, tractament i guariment de les dites malalties.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Miró, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Els senyors de «El Progreso»

LALTRE dia els senyors de «El Progreso» ens atacaven d'una manera dura, incivil. Els ho perdonem perquè comprenem que no poden fer-ho d'altra manera. Ara bé: la barroeria, la grolleria, l'insult, la injúria, la paraula gruixuda, no són arguments de força. Els de «El Progreso» defensen en Lerroux, — aquest home que, pels seus errors, per la seva política equivocada, pel seu comprometedor afany de poder, cada dia és menys defensable — i fan bé, perquè ho deuen creure just. El que passa és que no poden imposar als altres les seves conviccions, cosa difícil tractant-se de l'ex-emperador del Paral·lel. Nosaltres podriem contestar a «El Progreso» en el mateix to que aquest diari empra en dirigir-se contra L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Això, quan ho fa «El Progreso», no deu ésser difícil. En l'atac de «El Progreso» no hi ha serenitat: només hi ha crits i renecs, immundícia i llot. Nosaltres estem més

tranquils. I no pas perquè tinguem la pell gruixuda davant dels lerrouxistes — no tots, però, sortosament — no podem presumir de tenir la pell gruixuda. Senzillament, ens hem quedat tan tranquils perquè les injúries ofenen segons de qui vénen.

I en aquest estat de fredor, de serenitat, podem dir a «El Progreso»:

Tothom és lliure de defensar el polític que vulgui. Azaña ens sembla més intel·ligent, més republicà i més honrat que Lerroux. De Lerroux s'ha dit — més d'una vegada, i per gent que poden estar ben informats — que estava complicat en els fets del 10 d'agost; Lerroux ha acceptat en el seu partit les desferres de la imbècil Unió Patriòtica: Lerroux ha confessat, en ple Congrés, que «l'antic règim li tenia moltes atencions»; el Lerroux d'avui és molt diferent d'aquell d'ahir, que volia «levantar el velo a las novicias»; al Lerroux d'avui l'aplaudeixen «La Nación», «A B C», «El Debate», Unamuno, Gil Robles, Maura, Beunza, és a dir: totes les dretes.

Mentre no se'ns pugui demostrar que això és mentida seguirem atacant en Lerroux. Als fets cal contestar amb fets: no amb insults, injúries, crits i renecs. Es per això que diem a la pobra gent de «El Progreso» que aquesta és l'última vegada que acceptem diàleg amb ells. Que cridin tant com vulguin. En sentir-los cridar els homes dignes i intel·ligents, els republicans de debò, diran: Brams d'ase...

GLOSSARI

LA GUERRA

Aquests dies, gràcies a les activitats militars del Japó s'ha pogut parlar d'una nova guerra. Però no d'una guerra sense importància, d'una «guerreta», sinó de quelcom tan kolossal que faria quedar en ridícul l'escorxador 1914-18. Naturalment, les activitats militars, encara que siguin al Japó, sempre resulten una cosa perillosa i gens tranquil·litzadora per a la gent pacífica i de tarannà reposat.

Però hi ha una altra mena de gent que sense tenir allò que se'n diu un temperament bèl·lic són amics de la guerra i els hi agrada la guerra. No pas, però, per a anar-hi ells, sinó perquè hi vagin els al-

tres. Ells també són tranquils, també són reposats: però no volen que ho siguin els altres.

Aquests senyors dels quals us parlem aquí són aquells que quan senten parlar de pacifisme ja tremolen; són aquells que, des de pocs mesos després de l'armistici de 1918, no han cessat de dir: «Ens convindria una altra guerra! Una altra guerra ens aniria molt bé!». Són aquells que naixeren durant la guerra i que en nèixer ja tenien de trenta anys per amunt; són aquells que mai no havien tingut diners i gràcies a la guerra en tingueren. En català tenim un refrany que diu: «No hi ha res pitjor que l'espardenya quan esdevé sabata». Doncs bé: ells són la sabata que havia estat sabata. Mai, però, pogueren dissimular el seu origen ple-

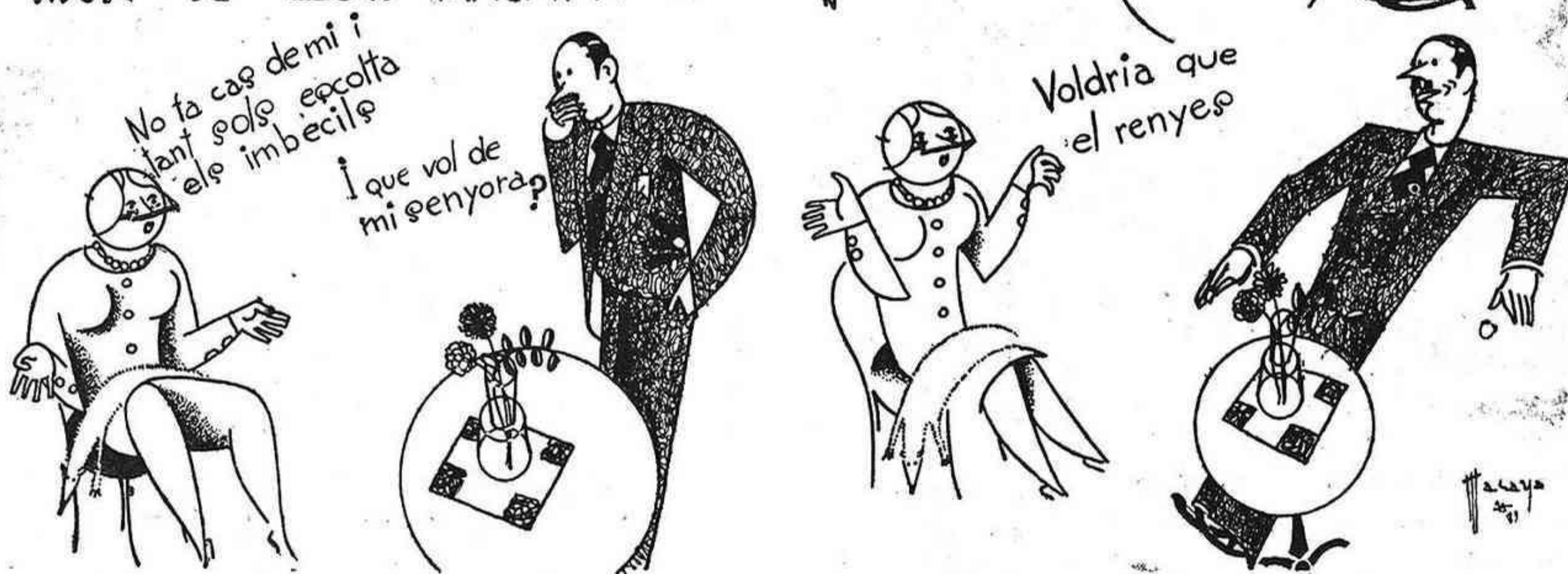
beu, a pesar dels seus automòbils, de les seves queridas, de les juergas que cada nit feien a l'Excelsior i al Palace, de les creus de brillants que regalaven a les cupletistes, llavors la creu tenia un amable estoig de carn femenina i veia cada escena! — de tot el luxe insolent amb què es voltaven.

Són aquells que tot això ho aconseguen — mentre els camps d'Europa eren un escorxador i un cementiri — venent sabates de cartó i mantes de borra i queviures avariats als exèrcits aliats. Són aquells que es creien que la disbaixa estúpida i criminal no s'acabarà mai. Són els que ara s'alegren pensant en una possible nova guerra. I tal vegada pregunen a Déu perquè la possibilitat esdevingui certera.

VIRAI

Les coses d'en Dapitu. El que li demanen

• DIBUIX • DE • LLUIP • MACAYA •

A CAU D'ORELLA

RESPOSTA OPORTUNA.—El simpàtic Pep Fontbernat—que ara a de diputat—té solament dues coses que el fan enfadar: que li parlin dels cent homes en to despectiu, o del barretet que duia quan circulava per França tocant el violí.

Dies passats un d'aquests correlligionaris que ara surten de tot arreu va tenir el desencert de dir-li:

—I aquell barretet que portàveu abans, on és?

—L'he venut a la Col·lecció Plandiura—va respondre—. Però no us espanteu, perquè el de la Col·lecció Plandiura no és l'autèntic. El bo el vaig vendre a un col·leccionista milionari de Boston...

LA PENITÈNCIA.—L'altre dia un amic nostre veié un home a la plaça de Catalunya. Això, veure un home, no té res d'estrany. El que té d'estrany és que aquest home llegia «El Progreso». El nostre amic es quedà molt estranyat: «Però «El Progreso» encara es publicava? I, sobretot, hi havia qui el llegia?»

Això era un dimarts. I el dissabte passat, al Cafè Espanyol, el nostre amic va veure que un home llegia «El Progreso». L'estranyesa

s'accentuà: «Així, doncs, «El Progreso» era un diari bastant llegit?»

Però quan el nostre amic va voler veure qui era el lector, va veure que es tractava del mateix home de la plaça de Catalunya. I encara llegia el mateix número del dimarts.

Es veu que era una mena d'anunci. Però més aviat semblava una penitència.

Kodack

LA VELLA GUARDIA

No em refereixo a la vella guàrdia que amb tant de poc èxit pretenia ressuscitar el senyor Hurtado les passades eleccions: em refereixo a la vella guàrdia lerrouxista. O radical, com volgueu.

Aquest home és de la vella guàrdia radical. Per tant ja té anys, i no és de la primera volada. Viu en un barri extrem de la ciutat Sans, Sant Andreu, el Clot, Poble Nou. Ja no cal dir-ho: és un obrer, un d'aquells antics obrers que honoraven el lerrouxisme, del qual, decebut, se n'allunyen avui.

Aquest obrer tenia una veritable adoració envers Lerroux, al qual ell nomenava don Lacandro: aquell

don Lacandro nascut, en boca de l'obrer, del desconeixement del castellà, i que després en els periòdics humorístics havia de popularitzar-se en un sentit agre i combatiu.

Aquest home freqüentava la Casa del Pueblo i assistia a tots els mítings en que prenia part Lerroux. I aquelles líriques, aquelles abranda-des invitacions a la violència, a la guerra contra el ric, a convertir les monges en mares, etc. etc., li produïen un calpet d'emoció.

Aquest home era «jóven bárbaro». Ara, han passat anys, i ja no és joven ni bárbaro. Ja ha posat seny, ja s'ha reposat. Pateix del fetge, i el fetge no vol bárbaros de cap mena. Ni en vol Lerroux. Lerroux també ha canviat i està per a la tranquil·litat i els bons aliments.

Aquest home, l'any 1909, amb un entusiasme i una bona fe dignes de tots els elogis, és dedicà a cremar convents i a disparar contra la tropa i la Guàrdia Civil. Lerroux, però, era fora. Quan pogué tornar aquest home havia de fugir a França. Sempre s'està més bé a França que a Montjuïc.

L'estada a França, però, no li llevà els entusiasmes. Tornà tan lerrouxista com abans. El qui no era tan lerrouxista com abans era Lerroux.

MACAYA

En advenir la República, l'home de la vella guàrdia respirà. Ara sí que Lerroux actuarà! Ara sí que ressuscitarà.

I ja va ressuscitar: va ressuscitar en un «Club Republicano» del Passeig de Gràcia, molt ellegant i confortable en el qual hi tenen entrada els senyors de la Unió Patriòtica... i a ell no el deixen entrar.

LLUÍS CAPDEVILA

L'hora tonta

El subtítol que podria ésser de vodevil «Santperia», és el lema d'un establiment recentment instal·lat al carrer «Nou», que és com si diguessim la «Via Appia» del pintoresc districte cinquè.

En l'esmentat establiment hi ha un rellotge lluminós, la sageta del qual volta per mitjà d'un mecanisme ingeniosos i en aturar-se, per llei del mateix mecanisme, s'encén damunt del taulell, un número que correspon a l'hora en la qual s'ha parat la sageta.

Si el jugador ha escollit el número premiat, s'emporta una nina de drap per un ralet, un llum de menjador o un parell de sabates de xarol amb incrustacions de bacallà sec.

De vegades, també li toca un xiulet de canya. Els dependents de l'establiment no fan res més que cantar «l'hora» premiada, que si reporta premi és la bona «hora», i si et beneficia amb un xiulet, és l'hora tonta.

A més, pregunten:

A quina hora pararà? Senyora!
A quina hora pararà? Hi ha senyora del barri que es fa il·lusions i respon: A l'hora que vulgui! O bé: Per a mi totes les hores són bones. L'altre vespre, sobrat l'articulista de temps per a matar — que és l'únic que ens podem permetre el luxe d'assassinar — va entrar a la rifa, a la recerca del mot pintoresc i gràfic propi del districte i del tipus genuïnament «cinquenià», que em donés tema a perllongar el present escrit. Heus ací un diàleg pescat al vol, (que no sé per què no ha d'ésser «caçat al vol»).

Una dona:

—Quina pega! Tot just ara que hi jugava dos rals. I em toca un altre xiulet. Abans ja m'havia tocat una pistola.

Un jove:

—La prendran per una del «as-salto».

La dona:

—Del conde del Asalto, ja ho sóc, precisament per això els xiulets me'ls sé de memòria. Al meu carrer tot són bronques...

L'home:

—Vol que juguem a mitges, ara?

La dona:

—I si ens toca una «làmpara». Com ho farem per a partir-nos-la?

L'home:

—¡Caram! «Xava», això es ben fàcil: tu la fas servir de dia i jo la faré servir de nit. Això vol dir que jo te l'encendré, i tu l'apagues.

La dona:

—A mí que em té d'encendre vostè! I en quan al que diu «d'apagar-la...» apagui-la vostè que té cara de custic. No veu que si jo l'apagava es quedaria a les fosques i tindria d'anar a les palpentes?...

L'home:

—No hi fa res. Sóc de cara fina: barber, per a servirla...

La dona:

—Doncs si tracta de prendre'm el pèl, va errat: El poc que em queda me'l vull per mi, i si me'n sobra me'l guardo per si torna la

moda dels gungús. Ningú no està lliure d'un ram de ximpleria...

El dependent:

—Les dotze! Senyora! Li ha tocat un ninot!

L'home:

—Quina llàstima! Tot just el que esperava jo!

La dona:

—I què en faré ara d'un ninot tan poca-solta com aquest?

L'home:

—Posi'l en lloc d'en Lerroux.

La dona:

—No. El faré barber. No li sembla?

L'home:

Me'l porta a casa i jo li ensenyaré...

La dona:

—El què?

L'home:

—No vol que sigui barber? Doncs portime'l a la botiga i dins de poc li hauré ensenyat el ninot.

S'en van satisfets rient i parlant carrer Nou amunt. Ara el ninot el porta ell; ella l'hi ha donat.

Els dependents no callen.

A quina hora pararà, senyor?

A quina hora pararà, senyora?

Misteris de la «Via Appia!»

—Has vist que han batejat la Lliga?

—Sí, home, abans era jueva, i ara és catòlica.

Del bateig de la Lliga

—Li venim a portar uns quants confits

FITXES

ENYORANCES

Diuen que Madrid enyora la monarquia. Per ara, sortosament, no passa de dir-se. L'anhel de retorn al Borbó s'endevina, només, en algun article de diari ex-gras i en alguna facècia teatral de Muñoz Seca.

A Viena—(hi arribarà a Madrid?)—, poden veure a Francesc Josep damunt de quatre escenaris. Francesc Josep adolescent; Francesc Josep en els seus anys de fortitud; Francesc Josep amorós; Francesc Josep a les velleses. Obres com el «Cavallet Blanc», que fan enyorar als vienesos l'època esplendent dels valsos i de les daurades exhibicions palatines, porten més de cinc-centes representacions.

Un autor dels hàbils, Hans Sassmann, segueix explotant la febreta monarquitzadora vienesa. I com han fet els altres, des de Duschinsky, autor de «Francesc Josep», fins a Kervy, autor de «Sissy», fa passar davant dels descontents del present, que sempre són molts, un passat de records i fantasies. Els enyorosos del passat també són molts sempre.

L'obra de Sassmann porta una dada per títol: «1848», i és una crònica colorida i «abengalada» d'un tros d'història de l'imperi austríac-hongarés: la caiguda de Metternich, la missió del príncep Windischgraetz, l'afermament de Francesc Josep al tron d'Austria. Fa de teló a l'obra una polsaguera de frases contra els somniaires d'una llibertat humana, que no és possible. Una mostra del diàleg: «Viure, dius? Obeir, obeir. Així és com es viu!» Un altra mostra: «Sense submissió absoluta, i un manament ferreny, la llibertat no és possible ni té dret d'existència». Al «Burgtheatre» de

Viena s'aplaudeix aquesta frase cada nit.

Preparem-nos! Quan serà que el Madrid que diuen que enyora un rei, es llanci a trametre per tots els reconcs d'Espanya una tragèdia o una farsa que es rotuli: «Alfons XIII» i en tres actes, prenys d'història, ens faci veure el que fou monarca, valent (després de les bombes de Morral i abans de la fugida del palau reial a corre-cuita), patriota (intervenció palatina al Marroc), i gran vident (acceptació de la dictadura)?

Tot és tan possible! No s'haurà pensat ja amb l'obra retrospectiva i ditiràmica? Algun poeta no covarà la futura oda a Primo de Rivera, oda que s'ha de premiar en possibles jocs florals de Motilla del Palancar o de Sanlúcar de Barrameda?

TIPUS

De polític

Com elector, vota l'Esquerra. Com a candidat està a la disposició del partit que el solliciti.

De comerciant

No llegeix les cartes d'afers: les xucla.

Per a llegir-les les agafa amb les dues mans. Si es tracta de comandes, i la firma és solvent, tremola, menja amb l'esguard el diner que calcula que guanyarà. Els duros futurs li cauen dintre com si fos una guardiola.

Es un veritable monstre comercial.

Velleta

Recorda les flors de cera guardades sota vidre. Té una frescor eternitzada de les que no tenen la ferotgia del que ha de morir aviat.

La vida no l'ha empolsada. Per què serà que quan hom l'esguarda sent de seguida un xic de fred?

La veïna del cantó

Si ella fos una victrola, la seva llengua seria l'agulla de la millor marca que pugui existir.

Un altra veïna

Pensa en la seva infelicitat, i no plora. Però en parla, i sembla que hagin obert l'aixeta de dues fonts.

Tipus inverosímil

Mig gitano i mig matador de braus, o mig aventurer i mig gerent de banca. No és d'enlloc i es troba pertot.

Per a coneixe'l, us l'ha de mostrar un autor anglès, quan aquest autor cregui que ha creat un tipus precís de fora de casa seva: Kipling, per exemple.

O D. H. Lawrence. ¿Què més inversemblantment cert que el tipus de Cuesta que és matador de braus mexicans i s'engreixa prenent banys de mar al Lido?

«Ha visto usted a Paco?»

«Paco», és una foca. L'exhibeixen pels barris extrems.

Segons l'«speaker», «Paco» ha vingut dels Pols (no es sap bé de quin), per a fer-se admirar dels barcelonins. Ha deixat, com si diguéssim, les comoditats de casa i dels amples mars àrtics, o antàrtics, per l'estretor de l'envelat de fira i el rabeig migrat dintre l'aigua d'un bogader.

«Paco» no té company. La solitud se li veu a la cara. I, sense la maledicció del paradís, «Paco» s'ha de guanyar la vida amb la suor del front; ha de guanyar la dels altres com un perfecte cap de casa. Fa capitombes; es capbussa en el bogader; es colpeja el greix oliós amb les aletes; bufa per a fer com un brollador amb pilotes de celuloide; canta un estrany raconto de terra de gel

amb uns calderons que es van posant damunt dels qui els oïxen com flòbies d'una neu que s'enganxa.

La foca «Paco» s'ha humanitzat amb la vida en comú que fa amb l'amo i amb el guarda de la barraca. Per evolució inversa el guarda i l'amo s'han «foquit-zat». De vegades en els ulls de «Paco» s'hi endevina com una futura esperança d'ésser ella la que, a no trigar, exhibirà els que l'exhibeixen avui.

I guaita els candidats a «foco» amb uns ulls que espurnegen com una aurora boreal blava.

Ara ells pregonen: «Un extraño ser con cerebro humano y cuerpo de foca». Ella pregonarà: «Uns éssers estranys amb cervell de foca i cos humà».

Tota una tarda de diumenge bada al voltant de l'envelat de fira, plantat en una placeta, sense arbres, de suburbi barceloní.

«¿Ha visto usted a Paco?»—segueix cridant l'«speaker» amb una fàtua veu de dàlia.

RAMON VINYES

La processó del desconsol

Amb l'adveniment de la República es varen acabar les processons.

Es a dir, es varen acabar les de Corpus i la de la Bona Mort. En canvi va nèixer una processó que encara dura: la que va per l'interior.

Processons de les que van per dins, cada catòlic i cada monàrquic en porta una. Però és una processó sense espectacularitat, sense empentes i sense ciris. Són processons de bilis, de nervis, de desenganys.

D'aquesta mena de processons ja sabem que n'hi ha moltes. Però en canvi ignoràvem el nou tipus de processó que ara a Bilbao s'ha establert: la processó del desconsol.

Veureu com va nèixer, que és curiós.

A Bilbao — que pel que es veu hi ha un Ajuntament republicà de debó — va prendre l'excel·lent acord d'enderrocar el monument erigit a una imatge, per estimar que les imatges deuen ésser venerades en els temples tan sols.

Això, aquest acord — que ha de merèixer l'aprovació dels homes que estimen la República i respecten les imatges tant si són com la del Sagrat Cor — ferí la suscep-

tibilitat d'unes quantes senyores de creu al pit i d'uns quants senyors d'aquells que a darrera la solapa hi duen la flor de lis o l'esfinx del Borbó.

Fins a tal punt arribà la seva indignació que organitzaren un acte de protesta, una mena de manifestació.

Però, quina manifestació, senyors!

Una manifestació amb totes les característiques d'una processó.

La gent — aquells homes i aquelles dones — no proferien «vivas» ni «muera» a ningú. Es limitaven a anar pel carrer, resant, com si de «rapenta» s'hagués mort mig món. Eren una mena de «rogativas», no per la desaparició del Sagrat Cor, sinó per la prompte tornada de l'ex-rei felló.

Aquesta processó fora de temps i de lloc, que no és ni de Setmana Santa, ni de Corpus, ni de la Bona Mort, estableix un nou model de processons: la processó del desconsol.

Era una processó trista, molt trista. De desillusió.

Aquells homes i aquelles dones que en altres ocasions s'haurien posat de vint-i-un botó i omplert les butxaques de caramels per a reparar quan, durant el curs, trobessin

els amics i coneguts — el barber, el fuster, el llauner—; aquells homes i aquelles dones que en altres processons guarnien balcons i façanes i feien aquell altaret tan xamós, ara és llastimós el dir-ho, però no tenien humor. Anaven a la processó del desconsol, al «via-cru-cis» d'un règim que fou, i, naturalment, hi anaven amb l'ànim decaigut i pensit el cor.

Els consideren de suma gravetat l'enderrocament d'una imatge que al carrer — per respecte a la mateixa imatge — mai no es degué bastir. Ells consideren que a la nació no hi ha problema més transcendent que aquest. Què se'ls endóna que hi hagi misèria i crisi de treball? Això no és res comparat amb la tragèdia que passen ells. L'interessant és demostrar que tenen susceptible el sentiment i hi han de demostrar fent els gegants. Perquè, això sí, de gegants n'hi havia en aquesta processó.

Hi havia gegants i trapes.

I potser algun pendó.

Ara només manca que, si la repeteixen, el poble hi porti el baïll de bastons, que, ben mirat, és l'única manera d'acabar amb aquestes processons de despit i desconsol.

AGUSTI COLLADO

—Diu que varen tirar pedres al Frontón, el dia del banquet de l'Azaña.

—Al Frontón? Es devien pensar que eren pilotes.

El Carnestoltes d'enguany

FORA RETES!

Com s'escriuen certs diaris

Vuits i nous i cartes que no lliguen

AL CESAR ÇO QUE ÉS DEL CESAR

Nosaltres, els «pistolers» de la Esquella...

Us sorprèn, oi, aquest començament? Doncs, és així.

«El Progreso» ens ha dedicat un article en el que a més de qualificar-nos de pistolers, ens fa «regalo» de quinze o vint adjectius despreciatius.

Estem tots espantats, i des d'ara, a fi de calmar les ires d'aquests «progressistes» que caminen enrera com els crancs, proclamem que:

«No hi ha polític més sincer que en Lerroux, l'únic que s'ha passat tota la vida predicant revolució, República, i quan aquestes coses han vingut no ha fet mai la més petita OBSTRUCCIO al nou règim.

«No hi ha homes de qui Barcelona conservi un millor record, que l'Emiliano i en Vinaixa.

«No hi ha partit més democràtic que el del Real Club Republicà (25 durèts d'entrada).

«Viva Lerroux, el violador de novícies i l'emperador del Paralel!

Al Cèsar, ço que és del Cèsar.

ALT PERIODISME

«Estampa», de Madrid, publica un reportatge il·lustrat amb nombroses fotografies que parla de la misèria en la capital d'Espanya.

I en un dels paràgrafs d'aquest reportatge, el seu autor diu que al

cur d'una operació nocturna que efectuà la policia, «fueron conducidos a la delegación 35 pobres, dos vagabundos y un desgraciado».

Ja sabem qui era aquest desgraciat. Era el redactor autor del reportatge.

A no ésser que fos en Melquíades Alvarez.

POLICIA I CARAMBOLES

Dies enrera, una vaca suïssa (aquests estrangers!) va voler fer una passejada per Barcelona, aprofitant aquests dies primaverals que hem tingut de «propina».

Però la vaca, al cap d'uns minuts de passejar-se, veient el mal estat en què estan els carrers de Barcelona, va començar a posar-se de mal humor, i va acabar investint a tort i a dret els passejants.

Vingué un policia armat amb una d'aquelles armes de precisió i va dir amb un to tot «torero»:

—¡Dejadme zolo!

I pim-pam-pum!, va descarregar les sis bales del seu revòlver contra la vaca. I va contemplar la seva obra.

Dos que passaven i que no eren ni suïssos, ni vaca, jeien a terra ferits pels projectils del guàrdia que per més senyes era de SEGURIDAD!

En veure això la vaca es va morir de pena.

Però la història no s'ha acabat encara. El dilluns a la tarda, dos policies perseguien un lladregot.

El lladre, sens dubte, molt entrenat a la cursa a peu, corria com un mal esperit.

—Ahora vas a ver tú, como le pa-

ro los pies, — digué un dels guàrdies a l'altre.

I pim-pam-pum!

El lladre encara corre.

Però a terra hi havien estesos, gemegant, un parell de ciutadans que no eren ni lladres, ni campions de la cursa a peu.

Ara bé: o la policia aprèn a tirar no al «blanc», perquè és el que ara fa, sinó dret al «bulto» o no li queda altre remei que sortir al carrer, disparar apuntant bé a qualsevol pacífic ciutadà, i allavors, infaliblement, caurà morta una vaca suïssa o un reventa-pisos.

La policia haurà d'actuar, per carambola.

DIGNITAT

—Caram senyor Tapinellas, quant de temps sense veure'l...! Què conta de nou?

—Res de nou... Tot és vell... Cada dia els negocis van més malament...

—Ja ho pot dir, ja!

—Si senyor. Aquest any la fàbrica ha guanyat 75.000 duros menys que l'any passat. Havíem de fer un viatge a França, Itàlia, Alemanya, Anglaterra i Andorra, i ja ho veu, hem hagut de suprimir la visita a aquesta última República per «raons» d'economia... S'han de fer restriccions. Amb aquesta gent que governa, no sé on anirem a parar...

—Què, vostè encara deu ésser de «La Lliga Regionalista»?

—Què diu ara, desgraciat! Que no li sentit dir mai més una cosa semblant! Jo, de la «Lliga Regionalista», d'aquesta entitat el sol nom de la qual avergonyeix un bon català? Mai de la vida! Jo sóc de la «Lliga Catalana...» Què s'ha pensat vostè?

MERCAT POLITIC

TEATRE MUNICIPAL

Sessió a l'Ajuntament. — Representació extraordinària de comèdia a càrrec de l'aplaudit actor de la formidable companyia de la Lliga Catalana — abans Regionalista i més abans molts d'altres noms — senyor Pellicena.

El celebrat actor ha fet riure de debó.

Com que l'obra era molt fluixeta i calia salvar la representació, el perinclit senyor Pellicena va tirar mà al repertori clàssic i tregué a rel·luir una frase del «Tenorio».

El radical senyor Santamaria

Els contes de L'Esquella

(amén), que, pel que es veu, no li plau el «Tenorio», contestà en forma dura a l'interpret de Zorrilla.

L'acció s'anava dramatitzant.

Què ocorregué?, que el drama — amb perdó del que fou poeta genial — no satisfé els altres regidors, els quals, prenent-se la cosa a broma, es feren un tip de riure a costelles de tots dos.

Diguin el que vulguin, sessions així convenen al nostre poble. El riure plau i prova a tothom. Clar que millor fóra prendre's la cosa d'una manera seriosa per bé de la ciutat, però amb una minoria com la de la Lliga Catalana — abans Regionalista i més abans molt d'altres noms — no hi ha manera d'agafar-ho pel costat seriós.

Els regidors que assisteixen a les sessions; el públic — el poc públic — que les escolta per ràdio — un parell o tres de ciutadans de bona fe —, i els lectors que a l'endemà llegeixen la ressenya de la «corrida» al diari, l'han d'agraïr de veres l'actuació de certs senyors.

Amb escenes com aquella de:

—(Un de la Catalana, abans Rippert): «Nosaltres som més republicans que tothom. Ja ho érem en temps de la monarquia».

—Ja, jai, — contesten molts.

Amb escenes com aquesta i d'altres no menys interessants, totes d'una aguda i ben provada comicitat, les sessions del nostre Parlament Municipal prenen un to de bon humor que res no tenen a envejar a les comèdies més divertides del teatre castellà. (No hem dit a les del teatre català perquè, fins avui, i que nosaltres sabem, no hi ha comèdies divertides a l'escena nacional. I que ens perdoni el senyor Josep Maria Planes).

Quan, a vegades, ens diuen que el teatre és mort per manca d'obres i per manca d'autors, no se'ns acut més que preguntar:

—Però que no van a l'Ajuntament els nostres autors? Allí s'inspirarien — si més no — per escriure els grans drames, les terribles i impressionants tragèdies...

—Sí, però... — ens respon l'interlocutor — l'Ajuntament, que no bada, exigiria els drets d'autor...

Davant d'aquesta poderosa afirmació, hem emmudit d'una manera sobtada.

Aquell home tenia tota la raó.

TINET

UN HOME PRACTIC

—Marieta, em trobo malament. Aquesta nit, no aniré pas al cafè a fer la manilla com de costum—, va dir el senyor Cuyàs a la seva esposa, mentre desaparava la taula.

Em faràs una taça de «camamilla», em donaràs un catxet d'aspirina, em pintaràs un paisatge al pit i una marina a l'esquena amb tirtura de iodo i em ficaré al llit.

I tal dit, tal fet.

El senyor Cuyàs va despullar-se, i s'enfonzà en mig d'un feix de flaçades i edredons.

I la febre va començar.

Historieta muda...

...però expressiva.

Un immens transatlàntic feia escala damunt del llit del senyor Cuyàs, i descarregava per mitjà d'unes grues, uns voluminosos bultos damunt del seu cap. El senyor Cuyàs protestava airadament, dient en veu molt alta que s'aniria a queixar a l'Alvarez de la Campa.

La pobra de la seva esposa, li va posar durant tota la nit, draps xops d'aigua i vinagre al front. Al matí següent, el transatlàntic va llevar àncores, i la febre del malalt va baixar. Però la seva esposa, no obstant, va anar a buscar el metge.

—Es la grip — digué aquest. Els vaig a receptar dues medecines un xarop i uns catxets.

Les medicines les prendrà una d'elles cada hora, és a dir, alternant-les, el xarop, tres cops al dia, i els catxets, un cada tres hores.

I se'n va anar.

La minyona de la casa, correu-gué amb la recepta a la farmàcia, i tornà als pocs minuts tota carregada d'ampolles.

—Què, ja heveu anat a la farmàcia? — féu tot impacient el malalt.

—Si senyor: ara li prepararé els medicaments.

—No ho facis pas. Porta'ls aquí. La minyona va obeir.

El senyor Cuyàs va destapar cuidadosament les ampolles i va dir a la seva esposa, tota extrañada:

Noia, dona'm la gibrelleta.

I l'una darrera l'altra, va buidar les ampolles i els catxets dins del blanc recipient.

—Però, què fas desgraciat! Diu nou pessetes i mitja que ens han costat! Però tu estàs desvariejant!, feu la seva esposa tota alarmada.

—I ca!.. Mai he estat tan serè. Ara t'ho explicaré. El metge, es clar, ha de viure. L'apotecari, què ha de fer, ha de viure també. Jo, filleta meva dels meus amors, també tinc dret a la vida, que cinquanta anys per un home com jo, és la mateixa flor de la joventut...

...de la «Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya» ha d'ésser la joia dels vostres fills. Acostumeu-los en la infantesa a l'estalvi quotidià. Trebal·leu per ells i per vosaltres mateixos.

L'infant s'habitua insensiblement a l'estalvi. Vol omplir de seguida la seva guardiola per a dur-la a la Caixa, on li compten el contingut i l'hi abonem a la seva llibreta. De gran pot ésser el seu ajut per a seguir estudis o per a muntar un negoci. Si és una nena, pot ésser el seu dot. Sempre, i en tots dos casos, haurà servit per a estimular primer l'infant, després l'adolescent en la pràctica de l'estalvi, plena d'avantatges espirituals i materials.

La guardiola metàl·lica de la «Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya» serà el cofre fort on els vostres fills guardaran el tresor de llur amor a l'estalvi i, en conseqüència, de llur futura austeritat per a guiar-los en la vida. Adquiriu aquesta caixa de cabals portable, que ha d'ésser l'objecte més bonic i més útil de la cambra de la mainada. Representa l'amor, la previsió i l'espiritualitat dels vostres infants.

No ho oblideu: una guardiola vol dir una llibreta d'Estalvi que s'anirà nodrint sense adonar-vos-en, amb les aportacions de l'infant, sense sacrificis ni esforços econòmics per part de ningú... Una guardiola vol dir també la vostra tranquil·litat de consciència i l'esdeveniment dels vostres fillets. Vol dir, en definitiva, el deure complert.

Sol·liciteu una guardiola a la «Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya», que us serà lliurada immediatament.

OFICINES CENTRALS:

Palau de la Generalitat

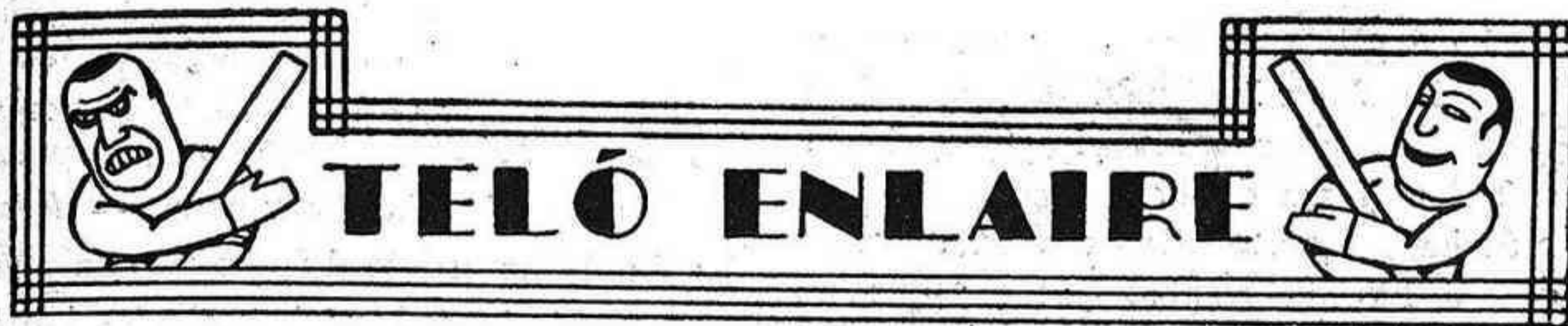
ENTRADA: CARRER DEL BISBE

SUCURSALS

BADALONA: Carrer de Francesc Layret; 149.—IGUALADA: Carrer del Born, 2.
 VILANOVA I GELTRÚ: Rambla de Francesc Macià, 1.—Girona: Plaça de l'Oli, 1.
 MASNOU: Carrer de Prat de la Riba (Casa de la Vila)

Operacions que realitza la Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya

Estalvi a la vista — Estalvi a termini — Comptes d'estalvi
 Comptes de contribuent

TEATRE ESPANYOL

Segon número de «Papitu Santpere»

Joaquim Montero, que sap tant de teatre, confia massa en el que sap. Com autor hàbil, s'ha adonat que el públic evoluciona a pas de tortuga i que encara avui li plau el mateix que li era plaent ara fa un segle. No s'ha adonat, però, que vol que el menjar que li guisen els cuiners que li coneixen el gust tingui diverses preparacions i diferents aspectes.

Hem dit—i ho repetim—, que, dels nostres autors popularistes, Joaquim Montero és el que té més enginy i més preparació. L'enganya, moltes vegades, la troballa.

El defecte més gran del *Segon número de «Papitu Santpere»* és que hagi eixit el primer. Són ben diversos, però s'assemblen. El motllo perjudica la producció. El mateix, posat, diguem-ho per riure, damunt de sis escenaris, o amb qualsevol cosa, que hagués trencat la monotonia d'una compaginació idèntica, hauria tingut més èxit. La gent s'adona poc que el segon número de «Papitu Santpere» és el segon i no segueix essent el primer.

Aquesta petita objecció feta Work confessa que en el *Segon número de «Papitu Santpere»* hi ha cops d'enginy, troballes gracioses, llangors suportables, i àdhuc algun refregit que s'empassa com si res. Altre autor, que no fos Joaquim Montero, no ens faria obrir la boca ni amb tenalles.

La companyia de l'Espanyol juga bé l'obra. El xim-xim de la música desplaent com el de totes aquestes musiques que es desfan però no es fan.

TEATRE ROMEA

Parlarem en el número proper de l'estrena de l'obra de Josep Maria de Sagarra «El Cafè de la Marina».

L'obra, ho ha dit l'autor, no té àries ni duos i, segons ell, és l'obra més reexida de les que ha fet.

TEATRE APOLO

Fu-Manxu ha fet misteris tres setmanes seguides en aquest teatre.

Els balls de Mme. Nijinska han pogut, amb fadiga i treballs, acabar els set dies que tenien contracte al teatre Nou.

No és que Fu-Manxu sigui un qualsevol.

Però els balls de Mme. Nijinska eren l'únic espectacle autènticament d'art que ha tingut Barcelona, gairebé des del començ d'aquesta temporada.

Fu-Manxu ha guanyat diners i Mme. Nijinska n'ha perdut.

Símptomes del temps i sobretot—dol dir-ho—, dels espectadors de Barcelona. Un milió d'habitants no ha pogut sostenir set dies els balls russos de Mme. Nijinska.

TEATRE COMIC

«Les Menines». Revista madrilenya. Plau molt, però, no plau a Work. Una revista més.

Fent política—diem-ne catalana—no tenim ulls per a la realitat catalana.

Oïu el que es canta a Barcelona: xottis, tangos, flamenc, cuplets rebregats. I tot en castellà.

Dóna una idea d'inconsciència, de descurança i de poca solidesa que fa por.

Però això no preocupa ningú. Endavant!

A la «Unió Socialista de Catalunya» del districte VIIIè, i sota la direcció de l'aplaudit actor Josep Esteve, tindrà lloc el vinent diumenge, a la tarda, una escollida funció.

Amb tota la propietat de decorat que requereix l'obra, serà posat en escena el sainet en tres actes, de costums populars, degut a la ploma del nostre company Agustí Collado «Dimecres de Cendra o L'enterro de la sardina», que tant d'èxit assolí al teatre Talia d'aquesta ciutat.

En la interpretació hi pren part tota la companyia.

WORK

ESQUELLOTS

Ja saben la novetat d'aquest any? No? El sol s'ha posat careta.

Es veu que, allà dalt, el Carnaval comença abans.

Si fins els astres es disfressen ¿què no faran els homes que es diuen republicans?

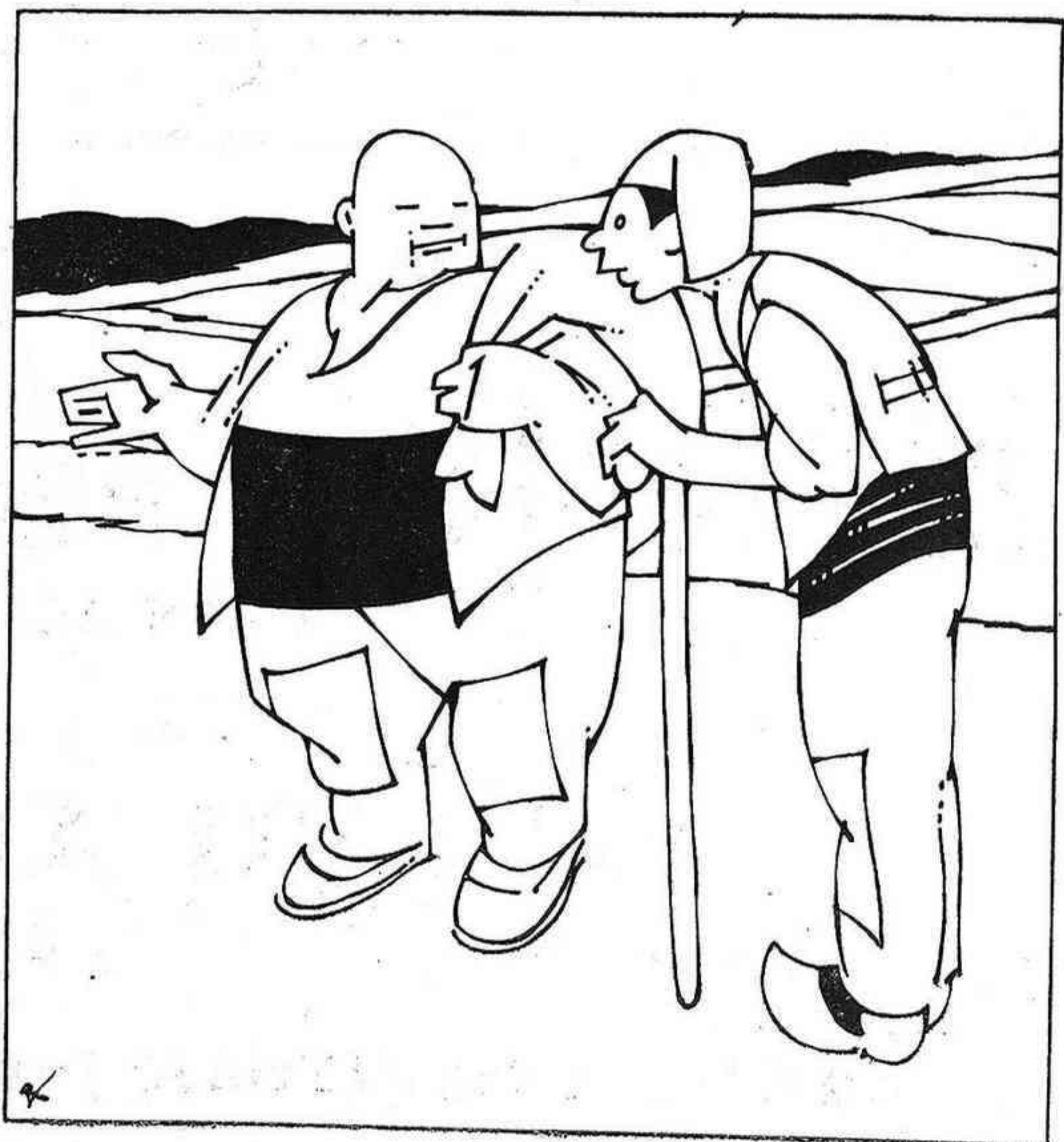
* * *

Lerroux diu que el Govern no farà les eleccions.

Completament d'acord.

Les eleccions les faran el Govern i el poble.

Com s'ho apanyaria tot sol?

—Diuen que s'armaren de totes armes...
—Els carlins?
—No home, no, els de la Lliga.

Un bon exemple a imitar.
Els estudiants d'Oxford, la major part dels estudiants d'Oxford, han pres l'humaníssim acord de què «en cap circumstància» agafaran les armes pel rei o pel país.

Aquests mateixos estudiants segurament que, abans, protestaren la salvatjada del dictador Machado que ja coneixen els nostres lectors.

I segurament, també, que no promourien aldarulls ni resarien oracions si a la seva terra es discutissin projectes de llei que redunden en benefici de tots.

¿Vostès no sabien que els senyors Cambó i Ventosa es trobaven a París? No? Mirin que no ens ho creurem.

Ara que, nosaltres, tampoc ho sabiem.

I això que—pobrets!—es pensen que no podem viure sense ells.

A propòsit d'aquests senyors,

Què diuen per terres de França? ¿Què

els ha explicat el Borbó? ¿Que som ingrats i dolents? ¿Que li vàrem deixar endur-se'n poques coses? ¿Que si ens recordem força d'ell?

Si ha preguntat això darrer, suposem que li hauran respost que sí; que no l'oblidem; que es posi tranquil...

I que, de passada, es compri un lloro.

Amb alguna cosa ha de divertir-se el tretze vegades «ex».

A la nostra ciutat s'ha inaugurat el nou edifici destinat a sucursal del Banc d'Espanya.

I fou beneït per un capellà.

Es veu que molts obliden que a Espanya es va proclamar la República.

I que l'Església res no té a veure amb l'Estat.

I de l'Estat—ei! ens ho sembla—ho és el Banc d'Espanya.

Manca saber si també ho és el capellà.

REPOSTES PAGADES

L'apaga-llums: El seu article passa al Director de «La Campana». — *Roc*: El dibuix no està mal, però resulta massa fort; facin d'altres ben còmics i procurarem complaure'l. — *Jo*: Ha passat l'actualitat. — *J. Rosell S.*: Els treballs per a «L'Esquella» els volem festius. — *Salvador Regué*: Igualment li dic. — *H. C. Santengini*: Faci coses humorístiques. — *J. Payà*: Faci altres dibuixos al xistu. — *Cher*: El mateix li dic. — *Joaquim Llavayol*: Es publicarà. — *Joan Nuri*: Envieu coses còmiques. — *Eliseo*: Els vostres dibuixos no estan mal; podeu enviar-ne, però, poseu-hi més cura. — *M. Ribalta*: El mateix us dic. — *El Noi Gran*: Està bé, anirà.

Cada setmana compreu l'Esquella.

La terrible feridura

(APOPLEXIA)

S'evita i cura amb el famós

ANTI APOPLÈTIC VALLVERDÚ

Flascó, 10 pessetes a totes les farmàcies

Detalls: Laboratoris KLAM - Reus

Per anuncis a "L'Esquella de la Torratxa"

Demaneu preus sense compromís a

Domenec Diumenge

Argenteria 6, 2.ª 2.º

Barcelona

OBRA NOVA

El problema Agrari Català

(OBRA DE GRAN ACTUALITAT)

DE

AMADEU ARAGAI

Comandes a la

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, 20

PREU: 3 PESSETES

l'ovea

CERVESERIA EUZKADI

PASSEIG DE GRACIA

(Cantonada a Caspe)

Nou establiment. Especialitzat en la cuina típica Vasca i Catalana, i la cervesa d'ITURRI GORRI i del país

Escopetes - Bicycles - Radio

Vendes a plaços i al comptat
(ES DESITJEN AGENTS)

F. BARÓ

Goya, 11

Tel. 73497

Barcelona

Sucursal a

Esparraguera

S. Antoni, 20

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 8,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies seüents: FORMIDABLES DEBUTS

Vera Frey - C. Marin - Marina López - Delvo and Elva
Zynaray el Montela - EMILIA PRAXEDES

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

FEROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficas per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulanti de les glàndules intersticials. Producte plu-riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dautreml
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18651

Preu: 21'75 ptes.

Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.

Totes les celebritats impressionen en
discos

La voz de su amo

LA VOZ DE SU AMO

MARCA REGISTRADA

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

—Manuel, vull ballar el vals amb aquesta dona.
—Vés, home, vés. No veus que et rodaria el cap?